

Pr Arsenie Muscalu - "Despre boli si tãmaduirea lor"

“Desi tema intalnirii noastre din seara aceasta este, asa cum stiti, bolile si tamaduirea lor, m-am gandit totusi sa largim putin si sa incercam sa vorbim si sa ajute Dumnezeu sa si intelegem macar cate ceva de folos pentru sufletele noastre, despre suferinta in general. Asadar nu numai despre boli, ci despre suferinta in general.

Am putea sa spunem despre ea, de spre suferinta, ca este hrana noastra cea de toate zilele? Ar fi prea mult daca am spune asa, am vedea lucrurile prea in negru daca le-am privi asa? Poate ca fiecare om are raspunsurile lui la astfel de intrebari. Dar cred ca nu este om care sa nu se fi intalnit cu suferinta, care sa nu fi trait, sa nu fi simtit in viata lui dureri, sau uneori chiar mai mult, adanci sfasieri ale sufletului sau ale trupului. Fiecare stie cum a trecut prin ele si ce fel de urme au lasat acestea in fiinta lui. Si iarasi cred ca in fiecare om este inscrisa chemarea catre viata, nu catre moarte, catre bucurie, nu catre apasatoarea intristare, catre fericire, nu catre o ucigatoare nefericire, catre sanatate, nu catre boala. Si de aceea suferinta, atunci cand omul o intalneste, devine o provocare, poate cea mai mare provocare pentru viata unui om.

Vreti sa aflati cum sta sufletul dreptslavitor, sufletul crestin dreptslavitor fata in fata cu suferinta? Vreti sa aflati ce fel de ganduri se pot naste intr-un cuget dreptslavitor atunci cand acesta cerceteaza viata, pe a sa, si viata intregii lumi, framantata adanc de tot felul de suferinte? Iata aceste ganduri, asa cum le descopera fericitul Parinte Sofronie Saharov de la Essex.

“Descoperirea lui Dumnezeu spune: Dumnezeu dragoste este, Dumnezeu lumina este, si nici un intuneric intru El nu este. Cat ne este de greu noua, oamenilor, a ne invoi cu aceasta! Greu, pentru ca si viata noastra personala precum si viata intregii lumi ce ne inconjoara poarta marturie mai degraba impotriva. De fapt unde este acea lumina a dragostei Tatalui, daca noi toti, ajungand la sfarsitul vietii noastre, ne vedem nevoiti, impreuna cu Iov, din amarul inimii a marturisi: zilele mele degrab au trecut, ruptu-s-au cele mai inalte doriri ale inimii mele, iadul va fi casa mea, unde dar mai este in mine nadejde? Insi Hristos poarta marturie ca Dumnezeu cu luare aminte randuieste cele pentru intreaga faptura, ca nici cea mai mica pasare nu este uitata, ca El se ingrijeste pana si de podoaba ierbii campului, iar pentru oameni purtarea Lui de grija este neasemuit mai mare, incat, voua, zice Domnul, si perii capului toti sunt numarati. Unde, dar, este aceasta Pronie grijulie, pana si la cel mai mic amanunt? Toti suntem covarsiti de priverile nesfarsitei dezlanturi a raului in lume. Milioane de vietii, adesea deabia incepute, inainte chiar de a ajunge la constientizarea vietii, sunt secerate cu o salbaticie de neinchipuit. Atunci la ce bun ne este data aceasta viata fara de noima? Si, iata, insetat cauta sufletul a se intalni cu Dumnezeu spre a-l zice: la ce bun mi-ai dat viata? Uratu-mi-s-a de suferinta. Intunericul ma impresoara, pentru ce Te ascunzi de mine? Stiu ca esti bun, dar cum de esti asa de nepasator la suferinta mea? Cum de esti asa de crud si neinduplecat catre mine? Nu Te pot intelege”.

Acestea sunt gandurile zamislite intr-un cuget dreptslavitor in fata suferintei. Vedeti aici ca nu este nici o cumintenie..., iertati-ma ca folosesc expresia aceasta, o cumintenie tampa in fata suferintei. Nu este nici resemnarea pe care o intalnim in spiritualitatea Extremului Orient, o resemnare care ar vrea cumva sa se ridice deasupra lucrurilor, o resemnare care are in ea un fel de superioritate.

Dar, oprindu-ne la aceste ganduri, ne punem acum intrebarea: nu ne propunem un scop prea inalt, de neatins chiar, dorind sa intelegem suferinta? Cum am putea sa cuprindem in sufletul nostru intelesul suferintei intregii lumi, cand pentru fiecare suflet in parte, sau suferinta fiecarui suflet in parte este adesea pentru el insusi un adanc fara de fund.

Dar noi nu vrem sa intelegem suferinta, adica nu ne propunem sa o rationalizam, sa filozofam pe aceasta tema. Ceea ce am dori noi insa este altceva: am dori sa ne impartasim cerand ajutor de la Dumnezeu, de "intelegerea cea neinteleasa" cu care au purtat suferinta parintii nostri. Are Biserica o comoara a unei intelegeri neintelese din care ne putem impartasi.

"Intelegerea cea neinteleasa"... Am luat aceasta expresie din Acatistul Bunei Vestiri. In Icosul al 2-lea al Acatistului Bunei Vestiri se spune:

"Intelegerea cea neinteleasa cautand Fecioara s-o inteleaga a strigat catre cel ce slujea: Din pantece curat, cum este cu putinta sa se nasca Fiu, spune-mi?".

Expresia a fost preluata si la Acatistul Mantuitorului, tot la Icosul al doilea:

"Intelegerea cea neinteleasa cautand Filip sa o inteleaga, graia: Doamne, arata noua pe Tatal".

Cum adica intelegere, dar neinteleasa? Cred ca expresia aceasta vrea sa ne arate taina cea de necuprins cu mintea omeneasca. Taina lui Dumnezeu este neinteleasa, ca una ce este de necuprins cu mintea omeneasca, dar nu este irationala, ci este cu inteles. Iar in acest inteles patrunde omul prin credinta, prin credinta ca putere, prin credinta lucratoare, prin credinta ca dragoste, ca daruire de sine in mainile lui Dumnezeu. In mainile lui Dumnezeu pe Care L-am cunoscut, nu pe care nu L-am cunoscut.

Da. Nu am avut o descoperire, cum a avut Sfantul Siluan Athonitul care a vazut pe Hristos Cel viu. Nu sunt nici pe departe la masura marelui proroc Moisi care a vorbit cu Dumnezeu gura catre gura, fata catre fata, ca si cu un prieten. Dar as fi mincinos daca as spune ca nu L-am cunoscut pe Dumnezeu, la masura mea si intr-un fel potrivit masurii mele. Nu am avut vedenii, vise, vederi, stravederi sau clarviziuni si nu le am. Dar stiu ca L-am intalnit pe Dumnezeu si El a schimbat cursul vietii mele. Este limpede pentru mine, limpede ca lumina zilei, ca ceea ce s-a facut, nu de la mine s-a facut. Un Altul a venit si mi-a deschis ochii sufletului, ochii cei launtrici, aratandu-mi ceea ce eu altfel n-as fi putut vedea. Si tot ceea ce a urmat a fost o consecinta a acestei intalniri cu Dumnezeu. Faptul ca am plecat la manastire, ca sunt calugar, ca sunt preot, ca sunt acum aici si vorbesc cu dumneavoastra.

Fara intalnirea cu Dumnezeu, fara intalnirea vie cu Dumnezeu Cel viu, cred ca totul ramane fara alta valoare mai mult decat valoarea unei vorbe goale. Chiar vorbirea despre Dumnezeu, despre credinta, despre dragoste, despre suferinta, despre virtuti.

Am spus aceste cuvinte exprimandu-ma la persoana intaia singular, dar am facut-o incredintat fiind ca oricare dintre dumneavoastra ar putea sa spuna aceste cuvinte, poate ca mai mult decat mine. Cu adaugirea, sigur, a intamplarilor si a imprejurarilor proprii vietii fiecaruia.

Am spus aceste cuvinte cautand o cale, sau un mod de a ne apropia de taina suferintei. Pentru ca suferinta are o taina ei, are o intelegere neinteleasa. In ea se desfasoara o intalnire tainica intre om si Dumnezeu. Iar in timpurile noastre, pentru a ne apropia de taina suferintei, se pare ca avem piedici mai mari decat in trecut. Sa spunem cumva ca suferinta a capatat o dimensiune noua, sau poate ca aceasta dimensiune doar s-a accentuat. In timpurile noastre pentru ca intunericul sa fie mai intuneric, restristea

mai mare si greul mai greu, omul a fost lovit groaznic in ceea ce consta taria lui, punctul lui de sprijin in fata a toata suferinta, si anume, a fost lovit in credinta lui.

Si n-as vrea sa smintesc pe nimeni, nici sa tulbur constiinta nimanui, dar am sa ma exprim totusi asa: in timpurile noastre mintea a inlocuit credinta. Sau, cel putin, a strecurat in apele limpezi ale credintei tulburarea si impartirea felurimii gandurilor.

Vreti sa aratam acest lucru printr-un mic exemplu? Iata! Expresia pe care am folosit-o mai inainte, "intelegerea cea neinteleasa" . Aceasta expresie o gasiti in cartile bisericesti mai vechi si ea exprima starea evlavioasa, credincioasa, a sufletului omenesc care cinsteste taina lui Dumnezeu. Dar in cartile bisericesti mai noi nu mai gasiti expresia aceasta, sau o gasiti, dar putin schimbata. In loc de "intelegerea cea neinteleasa" gasiti expresia "intelesul cel greu de patruns". Simtiti diferenta? Inteles greu de patruns poate sa aiba, sa zicem, si o ghicitoare, dar, ea, mintea se straduiește si straduindu-se dezleaga intelesul acela greu de patruns al ghicitorii. Expresia noua este o forma diluata a celei vechi. Cea veche marturisea cu tarie taina, arata sfintenia si puterea tainei, de neajuns pentru mintea omeneasca, oricate stradanii ar depune ea. Taina de neajuns pentru mintea omeneasca, dar cunoscuta de inima credincioasa. Pe cand expresia cea noua parca ar sugera ca un efort al ratiunii, al mintii, ar putea sa ia in stapanire taina. De aceea aceasta transformare a acestei expresii mi se pare ca poate ilustra o schimbare ce s-a petrecut, schimbare despre care v-am vorbit, ca mintea a tins sa inlocuiasca credinta.

Dar eu as vrea sa ma refer la o stare a mintii, la o stare a lucrului omenesc pe care mi se pare ca o avem de plans impreuna. Exemplul pe care vi l-am dat a fost totusi ales la intamplare, si el nu este esential, dar starea aceasta a lucrului omenesc cred ca ne priveste pe toti, cred ca ea trebuie sa fie spre luarea-aminte a noastra, a tuturor. Si cu privire la aceasta sa stiti ca oamenii sfinti, oamenii duhovnicesti ai veacului nostru au tras, ca sa spuna asa, un semnal de alarma. Starea aceasta a fost diagnosticata de ei. Aceasta stare este boala cea mai mare, este suferinta cea mai mare a sufletului omenesc in timpurile noastre. Sau, din cauza acestei stari ii este greu omului de astazi sa se apropie de intelegerea cea neinteleasa a suferintei.

Dar sa vedem cum diagnosticheaza oamenii duhovnicesti, imbunatatiti, sfinti, ai timpului nostru aceasta stare. Cuviosul Paisie Aghioritul spune:

"In epoca noastra, in care s-au inmultit cunostintele, increderea numai in ratiune a zguduit din nefericire credinta din temelii si a umplut sufletele de semne de intrebare si de indoieli. De aceea suntem lipsiti de minuni, pentru ca minunea se traieste si nu se explica prin logica".

Iar parintele Dionisie Ignat de la Colciu, marele duhovnic roman, care a trait 80 de ani in muntele Athos, spune si dansul:

"Din multa iscodire a mintii si inaltare si parere, pierde credinta. Se retrage din suflet. Un ucenic l-a intrebat pe Batranul sau cand va veni sfarsitul. Si Batranul a araspuns: cand se va inmulti mintea. Si asta o vedem astazi", zice Parintele Dionisie.

Sfantul Ignatie Briancianinov, cu mai bine de 100 de ani inainte de acesti doi cuviosi Parinti, catre jumatatea secolului al XIX-lea, a observat cu durere o prefacere primejdioasa a vietuirii crestinesti si a scris pe larg despre faptul ca se vede cum crestinii tot mai mult pierd intelesul cel adevarat al vietuirii

crestinesti. Se vede cum tot mai mult valorile umanismului si rationalismului inlocuiesc in viata lor Descoperirea dumnezeiasca si Traditia. Sau spus mai de-a dreptul, Sfantul observa cum vechiul mod de viata, in ascultare de dumnezeiestile porunci, ascultare din dragoste, in simplitatea inimii, acest mod de viata incepe sa se stinga si apare un mod de viata nou, modul de viata al omului care-si cauta voia lui, se ghideaza numai dupa simtirea lui, numai dupa intelegerea lui. Toate acestea Sfantul le vede, asa cum si sunt, toate le vede ca pe o lepadare de credinta, ca pe o apostazie, ca pe inceputul implinirii cuvintelor profetice ale Sfantului Apostol Pavel: Antihrist nu se va arata pana nu va veni mai intai lepadarea de credinta.

Deci Parintii duhovnicesti, oamenii sfinti ai timpului nostru, ne vorbesc despre aceasta slabire, sau despre aceasta pierdere a credintei. Ea este mai greu de observat pentru ca imbraca forme mai subtile decat in trecut, uneori se deghizeaza chiar in hainele credintei.

Sfantul Teofan Zavoratul spune despre timpurile din urma:

“Desi numele de crestin va fi auzit pretutindenea si peste tot vor fi biserici si slujbe, toate acestea nu vor fi decat parelnicie, caci intru acestea se va salaslui o adevarata apostazie”.

Deci, slabirea sau pierderea credintei este suferinta cea mai mare, este boala cea mai mare a sufletului omenesc in timpurile noastre. Sau, putem sa spunem si altfel: din pricina slabirii credintei este omul atat de neajutorat, uneori zdrobit, in timpurile noastre, in fata suferintei. Pentru ca slabind credinta, el nu se mai poate mangaia, nu se mai poate impartasi din comoara intelegerii celei neintelese pe care o ofera biserica si in care au aflat mangaiere parintii nostri. Cum am putea privi in sufletul nostru decat numai prin credinta? Cuvantul pe care ni-l da Biserica, cuvantul Bisericii care spune ca in suferinta se afla ascunsa iubirea lui Dumnezeu....

Da, in suferinta este iubirea lui Dumnezeu care poarta negrait de grija mantuirii omului. Biserica ne spune ca omul n-a fost facut pentru suferinta. Intru inceputul facerii sale, omul nu a cunoscut, nu a stiut ce inseamna moartea, nu a stiut ce inseamna boala, nu a stiut ce inseamna suferinta. Dar atunci, ce s-a intamplat cu noi? Si Biserica zice: Ce taina este aceasta ce s-a facut cu noi? Cum ne-am injugat cu moartea? Cum ne-am dat stricaciunii? Cu adevarat, precum este scris dupa porunca lui Dumnezeu, Care da celor adormiti odihna. Dupa porunca lui Dumnezeu, asadar... si ce este porunca lui Dumnezeu? Porunca lui Dumnezeu este viata vesnica. Vedeti minunea? Pe de o parte, noi stim (si spun lucrul acesta pentru ca sunteti oameni care mergeti la Biserica si primiti invatatura Bisericii), noi stim ca boala, moartea, suferinta sunt urmarea calcarii de porunca savarsite de catre Adam in Rai, toate acestea sunt facerea lui intr-un fel, urmarea de neocolit a alegerii pe care a facut-o de a se desparti de Dumnezeu, neascultandu-L. Pe de alta parte, ni se spune ca ne-am injugat cu moartea dupa porunca lui Dumnezeu. Dar porunca lui Dumnezeu este viata vesnica! Nu este o contradictie aici, ci este o minune. Dumnezeu se pogoara, ia in mainile Lui facerea mainilor noastre, o sfinteste si face in asa fel ca prin ceea ce ni se luca pierzania sa ni lucreze de acum mantuirea.

Cu moartea pe moarte calcand, asa a lucrat Hristos. Ceea ce era spre pierzania noastra a facut Dumnezeu sa fie spre curatirea noastra. Prin moarte s-a risipit duhul pacatului, firea omeneasca murdarita de pacat s-a risipit, s-a destramat prin porunca lui Dumnezeu, pentru a se naste din nou, curata, innoita, prin harul lui Hristos, in Hristos. Si asa a facut Dumnezeu ca prin cele ce noi ne-am dus la pierzanie sa dobandim mantuirea, inasa ca sa ne impartasim de mantuirea aceasta se poate numai prin credinta, numai primind prin credinta harul dumnezeiesc.

Am sa va mai vorbesc putin despre un caz de suferinta foarte cunoscut, despre Iov. Vreau sa va vorbesc putin despre el pentru ca mi se pare ca de multe ori si cazul lui sau minunea lui, taina lui o privim intr-un mod simplist: a fost incercat, a rabdat si ca rasplata rabadarii lui a primit indoit fata de cele ce avea.

E adevarat ca e nevoie de putina rabdare pentru a citi cartea lui Iov, traim intr-o mare viteza, nu avem rabdare sa ne adancim intr-o lectura care cumva prin structura ei ne opreste din aceasta viteza a noastra, cere o aplecare asupra ei, cere o luare aminte. Daca ati avea rabdare sa parcurgeti cartea lui Iov cu luarea aminte, ati descoperi in ea adancimi nebanuite. Nu este numai atat, ca a fost incercat si in incercare i s-a aratat credinciosia fata de Dumnezeu. Este ceva mult mai adanc in ceea ce s-a petrecut cu Iov. A ingaduit Dumnezeu Satanei sa loveasca, intai sa loveasca in ale lui, lucrurile, turmele, chiar copiii lui au murit. A ingaduit Dumnezeu ca Satana sa loveasca in trupul lui, sa il imbolnaveasca, sa suferi de o boala cumplita.

Afland de nenorocirea lui, au venit sa il mangaie trei prieteni: Elifaz din Teman, Bildad din Șuah si Țofar din Naamah. Gandul lor, dupa cum arata Scriptura, se vede ca a fost sincer, pentru ca venind si vazandu-l pe Iov, au cazut cu fetele la pamant si sapte zile si sapte nopti n-au fost in stare sa spuna niciun cuvânt, cutremurati de nenorocirea care l-a lovit pe acest om drept al lui Dumnezeu. Dar daca luam aminte la dialogul care incepe intre ei descoperim ca acesti prieteni ai lui Iov incercau sa il indreptateasca pe Dumnezeu in fata lui Iov. Incercau, cumva, sa il invinovateasca pe Iov pentru ca Iov isi apara nevinovatia lui, cum am zice noi, priveau dintr-o intelegere morala lucrurile, nu puteau sa iasa din schema aceasta: faci asta, primești asta, esti drept, primești rasplata, esti pacatos, primești pedeapsa. Si ziceau: daca ai primit ce ai primit de la Dumnezeu, trebuie sa fi facut tu ceva! Ai gresit tu cu ceva inaintea lui Dumnezeu, Dumnezeu nu este nedrept. Niciodata nu s-a vazut ca Dumnezeu sa pedepseasca pe cei drepti, nu s-a vazut niciodata ca cei drepti sa fie nefericiti.

Desi la prima vedere, prin cuvântul lui, Iov cere socoteala lui Dumnezeu, la prima vedere cuvântul lui e un cuvânt de razvrătire, dar numai la prima vedere. Ceea ce se intampla cu el – nu stiu daca eu am intelesul cel drept, dar nu cred ca ma departez de el prea mult – cred ca ceea ce s-a petrecut cu el a fost aceasta: Dumnezeu l-a adus pana la limita puterilor omenesti. Nu putea sa fie niciun cuvânt omenesc care sa il mangaie pe el. Niciodata nu trebuie sa ne facem avocatii lui Dumnezeu in fata omului care sufera. Suferinta este ceva intre el si Dumnezeu, nu trebuie sa ne amestecam intre Dumnezeu si omul care sufera in sensul de a ne face interpretii lui Dumnezeu sau aparatorii lui Dumnezeu fata de omul care in suferinta pare ca huleste pe Dumnezeu sau cere socoteala lui Dumnezeu, pentru ca riscam sa-i facem mai rau omului, sa fim, cum zice Iov, “niste jalnici mângâietori”. Dumnezeu avea o socoteala cu el, intr-adevar suferinta lui era ceva ce intrecea puterile mintii sau puterile omenesti, dar care a fost scopul pentru care Dumnezeu l-a adus pe Iov pana la limita puterilor omenesti? Ne dezleaga intrebarea aceasta insusi Iov, dupa ce afla usurare in suferinta lui: “Din spusele unora și altora auzisem despre Tine, dar acum ochiul meu Te-a văzut. Pentru aceea, mă urgisesc eu pe mine însumi și mă pocăiesc în praf și în cenușă.”

Rezultatul suferintei lui Iov a fost vederea lui Dumnezeu. Ceea ce a urmat suferintei lui Iov a fost vederea lui Dumnezeu. Suferinta era atat de mare, dusa pana la limita puterilor omenesti, incat acestei suferinte nu i-a urmat decat trecerea dincolo de aceasta limita a puterii omenesti. Ea putea fi urmata numai de

vederea lui Dumnezeu. Dumnezeu a pregătit în această suferință pe Iov ca să primească vederea Lui. Textul mai vechi spunea “cu auzul urechii Te-am auzit”, adică a primit cunoaștere despre Dumnezeu numai prin auz, însă, în urma suferinței lui Iov s-a făcut această descoperire, atunci când era în culmea deznădejdi, când era în adâncul cel mai adânc al suferinței și nu mai exista niciun fel de mângâiere pentru el. Atunci Iov a văzut pe Dumnezeu. Și această singură vedere a lui Dumnezeu, singura ea a putut să liniștească și să odihnească inima lui. Și văzând pe Dumnezeu n-a mai avut nevoie să îl smerească cineva, să îi facă cineva morală, să îi tina cineva predici despre răbdare. Și a zis: “pentru aceea acum mă urgimesc eu pe mine însumi și mă pocăiesc în praf și în cenușă”.

Sigur că nu știm niciodată când avem alături de noi pe un Iov, suferința are multe înțelesuri. Dar poate că de prea multe ori noi o vedem că pe un fel de pedeapsă de la Dumnezeu, judecăm într-un mod simplist lucrurile și de multe ori rănim pe alții cu această judecată a noastră. În suferința întotdeauna se arată pronia lui Dumnezeu pentru mântuirea omului.

Să vă mai spun ceva, până vin primele întrebări. Știți ce este boala? Și boala este ca un vestitor, este ca cineva care bate la ușa vieții noastre și ne spune “Adu-ți aminte că vei muri!”. Boala este un înaintevestitor al morții, ea ne arată fragilitatea condiției noastre omenești. De asemenea, prin boala lui Dumnezeu lucrează în sufletele noastre taina smereniei. Boala arată nimicnicia omului. Îmi vine în minte acum ceea ce spunea Pascal despre Cromwell, cel care a condus Revoluția burgheză din Anglia în secolul al XVII-lea. Era un conducător de ostii atât de vajnic, încât, spunea Pascal că și Papa tremura în fața lui. Atunci avea multă putere, Occidentul întreg tremura în fața lui. Dar a fost necesară doar o mică pietricică, care s-a oprit în uretra – cum spunem noi a făcut un blocaj renal – și toată faima lui Cromwell a pierit. Iată ce este omul! Omul de care tremura Papa, omul de care tremura Occidentul întreg. N-a avut nevoie de mai mult, decât de această pietricică și prin această pietricică a apăs în data toată faima lui și toată frica a pierit.

– Există vreo legătură între anumite boli trupești și anumite patimi sau boli sufletești?

– Există o legătură între ele, că sufletul și trupul sunt legate între ele în ființa omenească. Anumite patimi ale sufletului produc anumite boli sufletești (trupești, n.n.). De exemplu, Sf. Vasile cel Mare zice că oamenii invidioși suferă de boli ale aparatului circulator, dar acum nu înseamnă că toți oamenii care suferă de boli ale aparatului circulator sunt invidioși. Sigur că o patimă ține sufletul într-o stare de crispă, într-o stare de încordare. Iar în condiția noastră, așa cum trăim noi în lumea aceasta, sufletul se folosește de organele trupului în lucrarea lui. Iar dacă sufletul este vătămat, adică nu lucrează liniștit, nu lucrează lin, atunci și organele de care se folosește el pot să fie afectate. Dar nu luați asta la modul simplist în care am spus înainte – te pedepsește Dumnezeu pentru că fumezi, pentru că faci, pentru că dregi. Să nu ținem predici oamenilor că dacă faci asta, se întâmplă asta și te pedepsește Dumnezeu! Pentru că în felul acesta îi îndepărtăm pe oameni de Dumnezeu. Ajung oamenii să îl vadă pe Dumnezeu că pe unul care te pândeste să vadă, cum ai făcut ceva, imediat să te articuleze, cum spunem noi, că și cu o nuia. Nu este așa! Chiar și când bolile trupului sunt legate de patimi sufletești, nu înseamnă că ele sunt o pedeapsă, ci ele sunt calea pronoiei dumnezeiești prin care Dumnezeu caută vindecarea acelui suflet. Dumnezeu caută vindecarea și mântuirea fiecăruia potrivit cu personalitatea lui, cu structura lui sufletească, cu felul lui de a fi. Adică găsește Dumnezeu “medicamentul” potrivit pentru fiecare. Și dacă vede Dumnezeu că unui om, pentru vindecarea sufletului lui, îi e de folos să ia acest “medicament”-

boala trupeasca, atunci ingaduie Dumnezeu sa suferi de boala trupeasca, pentru a se putea curati de pacat.

– Adesea in suferintele noastre descoperim ca in sinea noastra Il invinovatim pe Dumnezeu pentru acestea. Cum sa le depasim?

– Numai prin credinta le putem depasi, pentru ca, intr-adevar, logicii noastre omenesti suferinta i se prezinta de multe ori ca un fel de nedreptate sau ajungem la aceasta contradictie: “Daca Tu ma iubesti, Doamne, cum de nu iti pasa de suferinta mea?” Adica intr-un astfel de caz, daca e sa ne certam cu Dumnezeu, intr-adevar, cu Dumnezeu trebuie sa ne certam! Dar noi singuri putem sa ne dam seama cand o facem din rautate, cand o facem din egoism, cand ne certam din egoism. Una e sa ne certam cu Dumnezeu cum o facea Iov sau Parintele Sofronie Saharov si alta e sa ne certam cu Dumnezeu din egoismul nostru, din micimea noastra de suflet. Mai intai sa scapam de micimea noastra de suflet si apoi sa ne certam cu Dumnezeu. Si este sigur – asta o spun eu, sa va convingeti si dumneavoastra – ca din cearta asta vom iesi infranti si ne va coplesi dragostea lui Dumnezeu.

Parintele Sofronie Saharov povesteste ca era in Sfantul Munte, la liniste, la pustie, in timpul celui de-al doilea razboi mondial si era atat de apasat de suferinta oamenilor (mureau copii, femei, batrani, oameni nevinovati) si se certa cu Dumnezeu. Insa, spune el, “intotdeauna dupa o astfel de cearta sfarseam infrant”, infrant la picioarele Crucii lui Hristos. Deci are dreptate omul sa se certe cu Dumnezeu in suferinta lui, nu trebuie sa invinovatim pe nimeni pentru aceasta. Si certandu-se cu Dumnezeu, de la Dumnezeu va afla si dezlegarea intrebării.

Dar intr-adevar, cand omul este in suferinta are nevoie de mangaiere. Nu are nevoie sa ii tinem predici despre rabdare. Sa va feriti sa-i tineti predici despre rabdare omului care sufera! Si daca ii dai o cana cu apa unui om care este la pat si nu poate sa isi ia singur apa, este o mangaiere pentru el. Sa participam cu ceva la suferinta lui, dar la modul concret. Sa ne ducem numai sa il vedem si sa stam de vorba cu el, sa mangaiem singuratatea lui cu ceva. Sau ne ducem si ii facem cumparaturile. Sa participam cu ceva la viata lui, la suferinta lui. Aceasta va fi, fara indoiala, o mangaiere. Intotdeauna este un ajutor a ne ruga pentru omul care este in suferinta. Cuviosul Paisie Aghioritul spune ca atunci cand te rogi cu asemenea stare de suflet incat ai fi gata sa iei tu boala aceluia numai el sa se faca sanatos, se intampla ca acela chiar sa se faca sanatos si uneori se intampla ca cel care a cerut sa ia el boala, sa nu se imbolnaveasca. Dar nu trebuie sa ne rugam cu gandul acesta: “Doamne, da-mi mie boala numai sa se faca acela sanatos, ca poate totusi n-o sa ma imbolnavesc!” Atunci nu mai este o rugaciune adevarata. Dar rugaciunea este intotdeauna un ajutor, daca o facem cu credinta, din toata inima...

– Credeti ca se va ajunge la implantarea cipului, asa cum este prezentat in cartea Apocalipsei sau este aceasta intrebare si temere o forma de a ne distra atentia de la realele probleme duhovnicesti?

– (...)

Stiti bine ca s-a facut multa valva pe aceasta tema, foarte usor se interpreteaza lucrurile, ti-e si teama sa spui un cuvânt pentru ca este foarte usor rastalmit si interpretat. Si sunt pusi oamenii, unii impotriva altora, chiar parintii, adeptii unuia, adeptii celuilalt. Acesti adepti interpreteaza lucrurile in asa fel incat

sa creeze vrajba, o dezbinare. N-as vrea sa contribui si eu la starea asta de lucruri, spunandu-va acum si eu ceva, sa va dau si eu de lucru. Dar pentru ca a fost pusa intrebarea aici... Eu nu cred ca cipul, asa cum este el acum, reprezinta pecetluirea. Va spun ceea ce va spun pornind si de la parerea unor batrani duhovnicesti, nu e parerea mea personala, mi-am format-o si eu luand anumite lucruri tot de la batrani, de la parinti duhovnicesti.

Pecetluirea nu se va putea sa nu aiba un substrat religios. Adica nu va fi un act administrativ – ma duc la Politie si primesc cipul si am fost pecetluit. Ea trebuie sa aiba un substrat religios, adica ea va trebui sa fie insotita, implicit sau explicit, de un fel de o marturisire de credinta. Adica odata cu primirea pecetluirii sa-l marturisesc, implicit sau explicit, pe Antihrist ca Domn si Mantuitor al meu, ca Salvator al lumii. Pentru ca Antihrist inseamna "in locul lui Hristos". El va avea o ura, o invidie groaznica impotriva lui Hristos, nu va suferi prezenta Lui in mintile, in sufletele oamenilor. Va dori ca el sa stapaneasca inimile oamenilor, pe el sa il considere Salvatorul. Se va inalta pe sine, spun profetiile, mai presus de tot ceea ce este inchinat. Deci el va cere aceasta inchinare, sa i se dea lui ceea ce se da lui Dumnezeu. Deci pecetluirea trebuie sa fie cumva insotita de un fel de marturie de credinta, asa cum noi cand ne botezam rostim Crezul, ne marturisim credinta in Dumnezeu cel Unul in Treime inchinat, ne marturisim credinta in persoanele Sfintei Treimi. Asa si pecetluirea, probabil, va avea acest substrat, fie ca va fi foarte explicit sau fie ca va fi cumva implicit.

Parintele nostru duhovnic, parintele Macarie [Cuviosul Macarie Ionita, duhovnicul de la Man. Pasarea, plecat la Domnul in 2007, n.n.], care a adormit nu de mult, spunea ca, de fapt, atunci cand vor fi lucrurile, ele vor fi evidente pentru toti, toti oamenii vor sti ce se intampla si ce fac. Dar din interese materiale, din diferite motive isi vor imbrobodi fiecare constiinta, vor alege sa faca pasul acesta, dar toti vor sti ce fac.

Intr-adevar, se creeaza asa, ca o psihoza, oamenii sunt cu atentie atat de indreptata spre lucrul acesta, incat isi pierd toata linistea – ca vor fi pecetluiti pe ascuns, ca acolo e o cursa, se simt panditi din toate partile. Si Parintele Porfirie Bairaktaris era separat pe duhovnici ca au introdus un fel de panica in oameni. Parintele Porfirie tot la modul simplu s-a exprimat. Vedeti cum este si cuvantul Sfantului Apostol Pavel: Antihrist nu se va arata pana nu va veni mai intai lepadarea de credinta.

Deci eu nu trebuie sa am atentie catre Antihrist, ci catre lepadarea de credinta. Ca el nu se poate arata pana nu va veni lepadarea de credinta! Daca nu pleaca Hristos din viata mea, el nu are loc sa se apropie sau sa intre in viata mea. El nu intra in viata mea decat daca din viata mea pleaca Hristos. Iar ca sa plece Hristos din viata mea, asta tine numai si numai de mine. Nu tine de Guvern, nu tine de vreo conspiratie, nu tine de Masonerie, nu tine de tradatori ai credintei din Biserica, nu tine de nimeni. Ca sa plece Hristos din viata mea tine numai de mine. Aste e si maretia omului! Este o maretie a omului, ca este totul intre el si Dumnezeu. Daca eu Il pastrez pe Hristos in viata mea, pentru ca vreau sa Il pastrez pe Hristos in viata mea, eu in El cred, pe El Il marturisesc, pe El l-am cunoscut ca Dumnezeu al meu, in El este viata mea si daca eu nu vreau sa ma lepad de El, nimeni nu poate sa mi-L ia, tine totul de mine. Deci Antihrist nu se va arata pana nu va veni mai intai lepadarea de credinta.

E adevarat lucrul acesta, ca lepadarea de credinta imbraca forme foarte subtile in vremea noastra. Ea se deghizeaza chiar in hainele credintei, adica se pastreaza o spoiala de credinta, cum zice Sf Teofan – vor fi peste tot biserici, slujbe, dar nu vor fi decat parelnicie, nu va fi o angajare in Hristos, ci numai fatada, numai fast, numai ritual, nu va fi o daruire a vietii in Hristos. Asta este primejdia! Si pe asta trebuie sa ne concentram, nu pe conspiratii, nu pe tradarea nu stiu cui, nu pe cipuri, nu pe altceva... Ca pecetluirea va

imbraca si o forma concreta, a cipului sau alta, poate ca va imbraca si o forma concreta. Dar noi sa ne pregatim. Nu stim cand va fi momentul acela, dar daca noi suntem cu constiinta treaza vom simti, va fi limpede pentru toata lumea”.